

Az alföldi kőolajkutatók

Vizet fakasztanak Tunéziában

Vasárnap útnak indították Szolnokról Tunéziába az alföldi kőolajkutatók berendezéseinek első szállítmányát, azt a két fúrótoronyt, amelyet a Szahara szélén állítanak fel, hogy vizet fakasszának a száraz természetű föld megműveléséhez. A több tucat kocsiból álló karaván Ausztrián keresztül érkezik Olaszországba, Genovába, ahonnan hajón folytatja útját az afrikai partokig.

A magyar olajkutatók többek között francia, NSZK-beli, belga, svájci cégekkel megelőzve nyerték meg a ver-

senytárgyalást, és a szolnoki vállalat szakemberei öt, egyenként 1200 méter mélyű, nagy átmérőjű, és öt kisebb mélyű vízkutató fúrtnak 15 hónap alatt. Munkájuk értéke eléri a három és fél millió dollárt. Rövidesen útnak indul a másik szállítmány is, s ezzel tart az 50 olajbányász, aki Gabes kikötővárosában telepedik majd le és onnan indul naponta a 45–50 kilométerre fekvő fúrási pontokhoz. A munkákat szeptember elején kezdik meg.

Kitüntetések

A KISZ Központi Bizottságának intézőbizottsága — a KISZ KB megbízásából — a Nicaraguában járt ifjúsági brigád vezetőjének és két tagjának, a nicaraguai pedagógiai oktatás újjászervezéséhez nyújtott segítségért, a két ország ifjúsági szervezetei közötti baráti kapcsolatok elmélyítéséért végzett kiemelkedő munkájukért kitüntetések adományozott. *Kelédi Gábor*, a siketek általános iskolája tanára a *KISZ Erdeméret*, *Halász Tünde*, a Fogócska utcai kisegítő iskola tanára és *Kemény Magdolna*, a siketek általános iskolája tanára az *Ifjúságért Erdeméret* megkapta. A kitüntetésekét *Fejti György*, a KISZ KB első titkára hétfőn adta át a KISZ székházában.

Mit tehet a termelésirányító?

A kérdésre egyszerű a válasz: sokat, pontosabban fogalmazva, a maga területén a legtöbbet. Hiszen a vezetők közül ő áll legszorosabb kapcsolatban a termelővel, a dolgozókkal, ő szervezi, irányítja a munkát, ő ismeri legjobban a maga embereit, tudja ki mire képes, kitől mennyit, mit lehet várni. Végül, de nem utolsósorban rajta áll vagy bukik, megérti-e, magáévá teszi vagy sem az általa vezetett kollektíva a nagyobb közösség boldogulása érdekében hozott felsőbb elgondolásokat, intézkedéseket. Nem túlzás tehát, ha azt mondjuk: egy vállalatnál a termelésirányító a gazdálkodás egyik legfontosabb láncszeme.

Mindezt már évekket ezelőtt tisztázták a Volán 10. számú Vállalat berkeiben s gondoskodtak róla, hogy a termelésirányítók minden vonatkozásban a gazdálkodásban elfoglalt fontos helyükhöz, felelősségükhez méltó megbecsülésben részesüljenek. Szabályzatba foglalták nemcsak kötelességeiket, jogait is. Az ezzel kapcsolatos vállalatvezetői intézkedések nyomán a közvetlen termelésirányítói munkakör rangot kapott, a vezetői, művezetők helyzete, megbecsülése a korábbiakhoz viszonyítva újrászerveződően javult. De minőségi változás jelentkezett a termelésirányítók munkájában, hozzáállásban is: így nagy érdemük van abban, hogy a szegedi Volán évek

óta élenjáró, és hogy közben, az 1981. évi eredményes gazdálkodásért — fennállása óta első ízben — Kiváló Vállalat címmel tüntették ki.

Minapi fórumukon — amelyen ott volt Papp Béla, a Közlekedési és Szállítási Dolgozók Szakszervezete Központi Vezetőségének titkára is — ennek az új szabályozásnak a tervezetét vitatták meg a közvetlen termelésirányítók. Előbb dr. Kardos János igazgató tájékoztatta a résztvevőket a vállalat első félévi eredményeiről, a legfontosabb feladatokról. Többi között rámutatott: a hat hónapra szóló bevételi tervük nem teljesült, s bár a jövedelmenterületük megvalósult, ez az egyes fenntartási munkák elmaradásának és egyéb, költségcsökkentő intézkedések hatásának köszönhető. Baj van a létszámgazdálkodással is; a tervezett 3 százalékos helyett 5 százalékos volt a csökkenés, de sajnos nem az improkutív létszám, hanem a gépkocsivezető-állomány fogyatkozott. Ezen mielőbb változtatni kell. Törödni többet a beosztottak gondjaival, közeledni hozzájuk, megérteni, segíteni őket, jobban elismerni, megbecsülni a hatékonyabban dolgozókat, megtanulni bánni az emberekkel — ez egyik fő feladatuk kell legyen a közvetlen termelésirányítók számára.

Pár évvel ezelőtt még kiváltságos helyzetben volt a Volán: kedvére válogathat-

tott a fuvarfeladatokban. Ma már más a helyzet, s ez sürögő szemléletváltozást igényel minden területen. Törökedni a pontos, jó kiszárgításra, a kulturált viselkedésre, megtartani, fejleszteni az üzleti kapcsolatokat, piac után nézni és mindezt tudatosítani a besorozottakkal olyan feladat, ami a jövőben együtt jár a termelésirányítói beosztással. Mert csak így lehet hatékonyan dolgozni, és teljesíteni a bevételi, illetve a 216 millió forint nyereségtervet, ami biztosítéka a dolgozók tervezett jövedelm-színvonalára elérésének.

A tanácskozáson elhangzott, hogy a dolgozók — főleg a teherforgalom területén — nem tudják, mi a velük szemben támasztott követelmény, ami gátolja az eredményes munkát. Ezért ki kell dolgozni egy olyan, egyénekre szóló ösztönzési rendszert, ami biztosítja a hatékonyabb tevékenységet. A fórumon szó esett a közvetlen termelésirányítók és a szakszervezeti bizalmiak jó együttműködéséről is. A vállalatnál — mint azt egy korábbi felmérés is aláhúzza — egyre több termelésirányítói igényli ezt az együttműködést, kéri a bizalmi segítségét a feladatok megoldásához. Hiszen csak az egész kollektívára támaszkodva lehet eredményes munkát végezni, amihez felvilágosító mozgósító tevékenységével nagy segítséget nyújthat a szakszervezeti bizalmi.

Izsák András

Műszaki kutatás, fejlesztés

Bizottság a koordinálásra

Sok éves, sőt évtizedes gond Magyarországon, hogy nem kielégítő az információ-áramlás, hogy a jobb kéz sokszor nem tudja, mit is csinál a bal. Így van az például az újításokkal, amelyek többször kapun belül maradnak. Hiába születik valahol egy-egy jó megoldás, a többi, hasonló vállalatnál nem tudnak róla, így hát nem is alkalmazhatják. A kivételek jobbra csak erősítik a szabályt. Pedig hát szinte sosem volt akkora jelentősége a műszaki kutatásoknak, fejlesztéseknek, a megszületett eredmények minél szélesebb körű és gyorsabb alkalmazásának, mint manapság, amikor a piacon valóban csak a legjobb, a „legtöbbet tudó”, s viszonylag olcsó termékek lehet eladni. Ehhez pedig, a versenyképességhez nélkülözhetetlen az intenzív és folyamatos kutatás-fejlesztés. S nélkülözhetetlen az is, hogy a megszületett eredményeket a lehető leggyorsabban alkalmazhassák is a gyakorlatban.

Műszaki kutató-fejlesztő munka a megyén belül viszonylag szerényebb méretekben folyik. Műszaki kutatásokról lényegében alig beszélhetünk, inkább csak műszaki fejlesztésről, amit a vállalatok részint saját erőből, saját szellemi kapacitásukra támaszkodva oldanak meg, részint pedig külső, kutatóintézetek, egyetemi segítséget igénybe véve. Az azonban, hogy milyen gondokkal küszködik egy-egy vállalat, milyen segítségre, támogatásra volna esetleg szüksége, vagy milyen, másutt is jól adaptálható eredmény született valahol, általában egy-egy vállalat „titka” marad. Az MTE SZ megyei szervezeténél, amely szövetségi társadalmi eszközökkel hivatott foglalkozni a műszaki tudományokkal és alkalmazásokkal, régi gond, hogy az egyes tagegységeknek sincs átfogó képük arról, hol mi zajlik ezen a területen, s így az MTE SZ különböző szervezetei sem tudják sok esetben betölteni a műszaki kutatást, fejlesztést, s az eredmények széles körű alkalmazását segítő hivatásukat.

A helyzetet változtatni kell, ezt diktálja az élet. Az MTE SZ Csongrád megyei szervezetének végrehajtó bizottsága éppen ezért döntött úgy márciusban, hogy életre hívja a műszaki kutatás-fejlesztési koordinációs bizottságot. A bizottság vezetője *Prohászka Ottó*, a gabona-forgalmi vállalat igazgatója lett.

Az idei esztendő a megalakulás, a szervezés éve. A bizottság egyelőre előkészítő tevékenységet végez, hogy 1984-re már megteremtse a konkrét munkához szükséges feltételeket. És nem is kevesről van szó, hiszen jól használható, átfogó információ rendszerrel és bázissal kell kialakítaniuk. Olyant, amely

a megye összes vállalatánál zajló folyamatokról képes számot adni. Ennek érdekében fölvetették a kapcsolatot a Neumann János Számítógéptudományi Társaság helyi szervezetével. Közösen kellene olyan programot kidolgozni, amely lehetővé teszi az információk megfelelő formában történő begyűjtését és számítógépes feldolgozását. Mindez azért fontos, hogy jól kezelhető információ bázissal rendelkezzen a bizottság, amelynek révén mindig a pillanatnyi igények, célok szerint lehet csoportosítani a különböző szempontból összetartozó adatokat.

Ez lenne tehát az első lépés: a tiszta, rendezett információ bázis, adatbank megteremtése. A fölméréshez szükséges adatlapokat őszig készítik el, s juttatják el az MTE SZ tagvállalataihoz. Úgy szeretnék, hogy az információk az egyes tudományos-műszaki egyesületeken keresztül fussanak be. A második szakaszban a beérkezett fölmérőlapokat földolgozzák, számítógépre viszik, egységes rendszerbe foglalják. S csak jövőre kezdődhet meg maga a tényleges munka, például az egyes, hasonló témákban érdekelt tudományos-műszaki egyesü-

letek, vállalatok összehozása, annak érdekében, hogy ki lehessen küszöbölni a párhuzamos kutatásokat, hogy a szellemi erőket összefogottabban lehessen fölhasználni egy-egy feladat megoldása érdekében. Azt is tervezi emellett a bizottság, hogy egyes, nehezebb feladatok megoldását meggyorsítandó és segítendő, szakértőket, menedzsereket bíznának meg. Egyúttal természetesen módot ad az adatbank arra is, hogy a már valahol megszületett eredményeket másutt is megismerjék, alkalmazhassák, s arra, hogy a bizottság megismerhesse, hol milyen gondokkal küszködnek, hol miben szorulnak esetleg segítségre, tanácsra.

Annak érdekében, hogy a műszaki kutatási-fejlesztési koordinációs bizottság kielégítően végezhesse munkáját, természetesen nemcsak információkra van szüksége, hanem szoros kapcsolatot kell tartaniuk más szervezetekkel is, mint például a Szegedi Akadémiai Bizottsággal, az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottsággal, vagy az MTE SZ központi szervezeteivel. E kapcsolatok kiépítése, illetve a meglévőket szorosabbra fűzése is szerepel programjukban. Sz. I.

Együttműködés a mezőgazdasági gépgyártásban

Minden eddiginél jelentősebb kutatási és ipari kooperáció bontakozik ki a magyar és a szovjet mezőgazdasági gépgyártásban. A folyamatban lévő tárgyalások és a már megkötött megállapodások szerint a Hódgép és a szovjet Mezőgépipar készíti majd a két ország, s a többi KGST-ország számára a nagyüzemi zöldségtermesztés berendezéseit, közöttük a zöldborsó, a hagyma, a paradicsom, az uborka, az étkezési paprika termesztésének, betakarításának gépsorait.

Az együttműködés kialakításának fő szempontja az volt, hogy a szocialista országok közösségében a magyar mezőgépipar rendelkezze az említett gépek gyártásában legtöbb tapasztalattal, önmagában mégsem tudott volna megbirkózni a feladattal, mert egyes speciális meghajtómotorok készítésére vagy például a feltétlenül szükséges hidraulikus megoldások kivételére a magyar ipar nincs berendezkedve. A szovjet partnerek elsősorban ezeket a problémákat oldják meg.

Hanyaglás okozta a környezetszennyezést

Az elmúlt hét csütörtökén a Szegedi Textilművekben tapasztalt környezetszennyezés ügyében hétfőn újabb helyszíni szemlét tartottak a környezetvédelmi hatóságok illetékes szakértői. Eddigi megállapításaik szerint a környezetszennyezést a Szegedi Univerzális Ipari Szövetkezetnél hanyaglás okozta. Emiatt a környezetre káros vegyi anyagok kerültek a levegőbe. Ezt észlelték a környéki textilművekben, ahol egy dolgozó máló rosszullettére pa-

naszkodott. A levegő szennyezettsége az üzem gépein és a megmunkálásra váró anyagokon is nyomot hagyott. Az Univerzálisnál a jelzést követő egy órán belül a környezetszennyezési okot megszüntették, s azóta a termelés zavartalan.

A hétfői szakértői vizsgálat még nem hozott véglegesnek tekinthető megállapításokat, ezért a felelősség tisztázására, a károk megállapítására a vizsgálatot folytatják.

A Kodály téri példa

Vakáció az iskolában

Lehet-e igazi vakáció, amelyet a diák az iskolában tölt? Eszemben az igazi? Az elsőosztályos válasza: „Amikor a Balatonban fürdhetek.” A negyedikese: „Akkor az igazi, ha sokféle utazunk, kirándulunk.” Egy hetedikese: „Minél messzebb az iskolától.” Egy gimnazistája: „Ha hagyják, hogy azt tegyem, amit akarok, legalább nyáron.”

Úgy gondolom, senki sem igényli a tudományos megalapozottságú elemzést a válaszoknak, legkevésbé a szülő. Aki napról napra tapasztalja, mint habzsolja a gyereke a szünidő önfelédteit, vagy éppen hogyan döngtel lustaságból, lehaságból az unatkozás könnyen bevezethető csúcsait. Egyszerű lenne a magatartásformák megértése, boldogabb a vakáció, ha a tanév végén nemcsak a gyerekeknek csöngetnének végre utólag, de a szülők is vehetnek kalapjukat... Csak hogy nem tehetik. Szabadságuk véges, nem is biztos, hogy nyárra tartogatják.

A gyerekeket viszont, legyen bármilyen korú, nemigen húzza szíve az iskolájába nyáron. Mégis megy, muszájból. S akkor csodálkozik nagyot, amikor ráodajárni. A szünidei napközis táborok, a tanácsirányításával, kényszerűségből, Szegeden is jórészt az iskolákban működnek. Az *Odesza II-esben, Felsővárosban, Tarjánban, a Móra iskolában* és a *Kodály téri általánosban*. Valóságos tábori külsőségeket a makkoserdei *Napsugár* biztosít. Ott már a pusztai környezet is felüldült hoz diáknak, tanárnak egyaránt. Ugyanis valamennyi napköziben, talán fölösleges is említeni, pedagógusok dolgoznak. Hogyan?

Javában dúl a Kodály téri iskola tornatermében a játékos sorverseny. A kisgyerekek, főként alsó tagozatos-

sok, torkuk szakadtából biztatják egymást; a harmadik rajt tagjai. Kocogással kezdtek a napot (erre való a töltés), a verseny: ebéd után faliképeket készítenek filcből. Megunni sincs idejük, még a Vidámpark is várja a rajt. Nézzünk egy másik példát! A 6-os rajt színjátékkal kezdte a napot. Utána a Dóm téri Mónus-kiállítás néztek meg. Strandolnak a Partfürdőn, majd játszhatnak ők is a Vidámparkban. A több mint 200 tanulóknak naponta négy-ötféle elfoglaltságot biztosítanak a *Nyolczas Erzsébet vezette iskolai napköziben*: két pályakezdő fiatal tanár és négy főiskolai hallgató.

— A gyerekek, úgy látom, nagyon jól érik magukat. Nem sok ez a program a kollégáknak, a jelölteknek?

— Dehogynem — válaszolja a táborvezető. — De képezje csak magát a gyerekek helyébe! Olyan, mint ha az ember szabadságát a munkahelyén töltene. Elhátároltuk, megpróbáljuk feloldatni az iskolát az iskolában. A munkatársaimban megbízhatok, lelkesen dolgoznak, csak a gyakorlatuk kevés. Papírforma szerint 8 órától 4-ig tart a nap, a valóságban fél 7-től este 6-ig. Én fél 7-re jövök mindennap, már akkor ácsorognak a gyerekek a kapuban.

— Kapnak-e elegendő segítséget?

— Különösebben nem panaszkodhatom. A tanács egész nyárra szervezett programokat, segítenek a művelődési központok, a Hársz-

Gyula, a Bartók Béla, az Úttörőház „A Hajtás, Pajtás!” programjával. Nem szabad megfeledkeznünk Kacsuzsi Feri bácsiról, aki évek óta szervez a napköziseknek sportprogramot. S tudja minek örülni? Jó néhány szülő megkeresett bennünket, köszönni a fáradságot, pedig még nincs vége a napközinek. Tudja hogy van, a gyerek, ha igazi élményben részesül, mesél, mesél, kérdés nélkül.

A hű tájékoztatáshoz tartozik, a napközisek ingyen strandolnak a Partfürdőn, ingyen játszanak a Vidámparkban, nem kell fizetni a mozijegyre a Vörös Csillagban, belépő nélkül járhatják végig a kiállításokat, látásokat. S ahol mégis fizetni kell, ott bizony gyakorta előfordul, hogy a tanárok nyúlnak a zsebükből. Több száz gyerek közül mindig akad, aki elfelejtett pénzt kérni otthon... S néha aprócska kellemetlenségek is keresik a napközis napokat. Mint éppen a Kodály térieket, akiket a Marx téren sorbaállították az ellenőrök (mind a 200 gyereket, néhányan közülük rosszul is lettek a tűző napon), hogy meggyőződjenek, van-e minden gyereknek bérlet. Az utaztatás minden alkalommal roppant felelősséggel jár, fölösleges tortúra nélkül is. De bizhatunk, nem szegik kedvét a lelkes tanároknak, akiknek sikerül igazi vakációt varázsolni az iskolába. M. E.

Füzetvásár

Hétfőn, tegnap kezdődött és augusztus 6-ig tart a hagyományos engedményes iskolai füzetvásár. Az akció idején a PIERT Vállalat kiskereskedelmi partnerei 30

százalékos engedménnyel árusítják az egységcsomagban levő füzeteket. Immár hétköznapi tanszerré vált a zsebszámlológép is: az Elektronika 39-et is olcsóbban árusítják.